

Pesztyel utca

Pestelio gatve

... a low dishonest decade...

W. H. Auden

Nyár özönében a város.
Por tükre az ablaküveg,
A füsttől szürke pohárba
Langyos lóre csepeg.
Lég fűszere most a napon
Kifakult kupolák aranya.
Mint firka, hínár-hieroglifa
Feketell a kanálisokon.

Költő, mi keresnivalód itt?
Vén erkély, lekopott aranyú
Szöveg egy málló falú házon,
Porrá vált régi világ.
Gordiusz ősi csomója megoldva,
Mész, aszfalt, zindely meg a kost
Kapualjban, a lépcsőház szemete,
És a bezárta kapuszárnyak.

Itt, ahol egykoron egybeesett
A gesztus, az élet, a hang,
Nyüvi a hőmpolygó tömeg a
Nyelvet, amely nem egészen a régi.
Rebben a sápadó június,
Am a vak elme, a megkövesült,
Nem láthatja be többet az összes
Múltba merült korokat.

A korszak a hangsúlyt átszínezi,
Az építészeti is meg a nyelvtant,
Napfény cseppjeit oszlopokon,
És a szobor suta bronzmosolyát.
Tán csak az éhség és a nyomor
Száll mindig szembe a korról,
Tán csak a félelmet meg az árnyat
Órzi meg ifjúkorunk is.

Úsznod a félelmedben, akár a
Hálnak a vízben, kell neked is.
Tartós itt ez a félelem, inkább,
Mintsem az emberi test.
Békés, nyílt terek izlelik
Füstjét a déli időnek.
Mész, aszfalt, zindely meg a
Firka a málló házfalakon.

Néhány ócska rézgaras, tm,
Juthat a lémek is immár —
Visszajáró pénz az időtől,
Mít az itteni abszurd bank kiadott.
Mégfagy a dallam, a gesztus,
Mellékutcát cáfol a bulvár,
Furcsa, hogy összeakadtunk
Itt, megelőzve időnket —

Nem Jezafát völgyében, a Léthe
Melletti ligetben sem, sem a
Mindenség levegőtlen üreben,
Höl ők uralkodnak, mint istenek,
Kelvin és Beq uerel.
Langyos lóre csepeg.
Álmatlanság fellegei
Úsznak az izzó július-égen.

Elúszik a tömeg meg a hang, de
Mesterségünk terhe marad ránk:
A félelemnek adni jelentést.
Csak a por, csak a hang, ami rebben.
Amde a hang nem tudja, milyen
Sok igazságot tartalmaz a
Csillámlása, magánya.

BAKA ISTVÁN fordítása

Kérdőjelek

És akkor Nick Carter eltűnt. No nem a Nick Carter-füzetekből, onnan gondolom sohasem tűnhet el, a magyar könyvpiacon tűnt el, látszólag egyszer és mindenkorra. Így óvták ártatlan gyermekkorunkat, amelynek majd szervesen kellett belemóniá a szocialista valóság Nick Carter nélküli álmovilágába, mert az mégsem volt lehetséges, hogy a New York-i nyomozó jelentse a példaképet a kék, ill. vörös nyakkendővel felpántlikázott, „mint a mókusra” masírozó ifjak számára.

Már azt hittük, Nick Carter nines is, amikor felbukkant, egészen váratlanul, egészen szokatlan helyen, gondoltuk akkor, kezdetben, amikor először olvastunk Ottlik Gézát. Mert ő aztán nem tagadott. Ő tele volt Nick Carter-füzetekkel. És rongyosra olvasta őket, gyermekkorában, a huszas évek elején. Amiből egyrészt arra következtethetünk, hogy Nickünk meglehetősen idős, másrészt meg arra, hogy a leendő nagy író igazán nem volt finnyás. Azaz, hogy hohó! Éppen, hogy ínyenc volt. Lássuk csak miféle ízeket kínál az a nyomozó, akit így mutatnak be az egyik történetben: „Itt csak egy ember segíthet. S ez az ember Nick Carter... Éles elméje majd felfedi a titkot.” Itt az egyik alapfűszer, amelyből a füzet készül. Az elme. Az elme használata. Az éles ész. Kis szaglászás, matatás a helyszí-

nen, és egy kis diagnózis a tettről, ami általában nagyszabású rablás vagy gyilkosság, esetleg emberrablás. Nick Carter a fejével dolgozik, azonkívül pedig átruhát őt ha kell, maszkot készít, halkán követi a tettest, a gonosztevő házában hallgatózik a kárpit mögött, de leginkább kárörvendő, gúnyos nevetéssel leleplez, mielőtt az újabb bűn bekövetkeznék. Urámisten. Micsoda ódon konyha. Micsoda kellektár ezen a horrorszázadvégen. És a címek, már a címektől meg lehet dögléni. Sorolom: *A haldal maszkjában, A félbeszakadt párba, A kék folt, A démoni nő, A törbe esalt detektív, Fekete dominó sárga rózsával, A rejtélyes kezdőbetűk, Az áruló ősz hajszál.* Jó étvágyat kívánok!

Egy pillanat. Az „újravannak” Nick Carter-füzetekben Ottlik talán azt szerette, hogy a rossznak, a bűnnek, az ostoba tolvajoknak és gyilkosoknak egyszerűen semmi esélyük nincs. Ezekben a füzetekben, amelyekből azt sem tudjuk ki írta őket. Lehet, hogy Ottlik tudta? Vagy beírta Nickkel? Beírta azzal, hogy a valóságra egyáltalán nem illik ez a mindig csak győzelem. Vagy igen? Legalábbis nem érdemes alább adni? Nick Carter, és megjegyzem Ottlik szerint, éppen ez az egyet nem érdemes. Ennél alább nem!

BALOG JÓZSEF

Horváth Csaba

Nem ismertem

Nem ismertem magammal kezdeni
Éreztem hogy ha a szemközti rést
Beveszem vagy kirakom mint a tenger
Ha elszóltja a kötelező vég

Bírtam egy közeli birodalommal
A gyilkos merényleteket elvégeztem
Nem sokra mentem — maradtam
Forogtak álmutban a kereveten

Nem éreztem, ismertem a tengert
Bírtam a gyilkos ígérését
Ha beveszem a szemközti rést

Beveszem-ha-kirakom-birodalom
Nem forogtak elvégeztem
A szó végre kötelezte

Szépek ha

szépek ha rózsák
szánkából ha darazsak
izzanak ha ég
szólnak ha kövek
Hold ha lassú
egy ha sátor
az éjszakában